

Jaarverslag 2009

🏠 **Waag Society**

instructables restaurant

DIGESTING THE WEB

Amsterdam Living Lab • (Un)limited Design Contest • Re-architect • Games Atelier • 4K Workshop @ HAFF • Amsterdam Living Lab • Dabbawalla pilot • FabAcademy • Fablab Amsterdam • Global Cincana • Het Geheugenhuis • Instructables Restaurant • Media Guild • Mobiele Verhalentafel • Mobile Game Quest • Mobilize! • Mystery of the Colonel's Ghost • PICNIC '09 • PICNIC YOUNG • Pop UP • Powermapping • Register van de Dag van Gister (2) • Samen werken in de zorg • SplitsZ • The Island • Utopian Practices • Viva la Vivo • X-Match

Jaarverslag 2009
Stichting Waag Society

Samenstelling: Michelle 't Hart, Wietske Huisman, Emmeke Roemer
Lay-out: Ron Boonstra

© 2010, Waag Society

Nieuwmarkt 4
1012 CR Amsterdam
T +31 (0)20 5579898
F +31 (0)20 5579880
E society@waag.org
waag.org

Beeld omslag: Instructables Restaurant in de Waag, december 2009
(fotografie: Arne Kuilman)

Op dit werk is de Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen Licentie Nederland 3.0 van toepassing. De gebruiker mag:

- het werk kopiëren, verspreiden, tonen en op- en uitvoeren
- afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

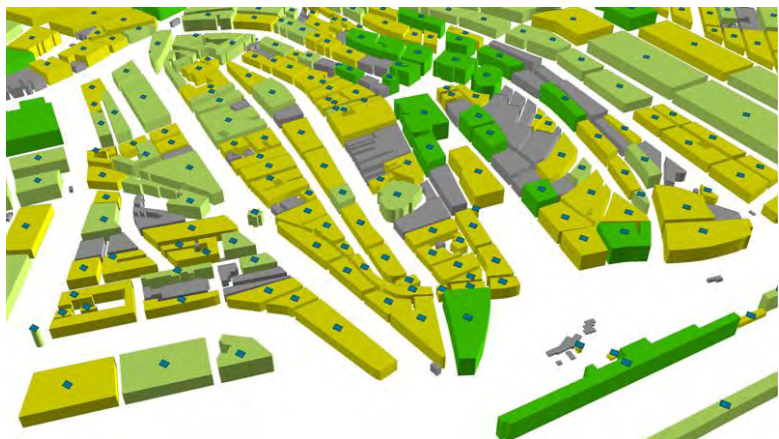
Naamsvermelding. De gebruiker dient bij het werk de door de maker of de licentiegever aangegeven naam te vermelden.

Gelijk delen. Indien de gebruiker het werk bewerkt kan het daaruit ontstane werk uitsluitend krachtens dezelfde licentie als de onderhavige licentie worden verspreid. Bij hergebruik of verspreiding dient de gebruiker de licentievoorwaarden van dit werk kenbaar te maken aan derden.

De gebruiker mag uitsluitend afstand doen van een of meerdere van deze voorwaarden met voorafgaande toestemming van de rechthebbende.

Inhoud

Terugblik op 2009	5
De projecten van 2009	8
4K Workshop @ HAFF	7
Amsterdam Living Lab	8
Creative Commons	9
Creative Learning Lab	10
Dabbawalla pilot	10
FabAcademy	11
Fablab Amsterdam	11
Games Atelier - Mobile Game Quest	12
GATE Zorgpilot	12
Het Geheugenhuis	13
Global Gincana	14
Instructables Restaurant	15
Madretsma	16
Media Guild	16
Mobiele Verhalentafel	17
Mobilize!	17
MultimediaN - Annotrax	18
Mystery of the Colonel's Ghost	18
PICNIC '09	19
PICNIC YOUNG	19
Personal Travel Agent	20
Pop UP	20
Powermapping	21
Register van de Dag van Gister (2)	21
Samen werken in de zorg	22
SplitsZ	22
The Island	23
(Un)limited Design Contest	24
Utopian Practices	24
Viva la Vivo	25
X-Match	25
Communicatie en publicaties	26
Publieksbereik 2009	28
Waag Society in de pers 2009	36
Prijzen en onderscheidingen 2009	42
Personeel in 2009	43

Beeld uit het onderzoek Powermapping naar de haalbaarheid van wind- en zonne-energie op de daken van Amsterdam met behulp van GIS (Geographical Information Systems), voorjaar 2009.

Een van de winnaars van de in 2009 gehouden (Un)limited Design Contest: hexagonale jurk van papier door Goof van Beek.

Terugblik op 2009

In december 2009 vierde Waag Society het 15-jarig bestaan van de organisatie met het 'Instructables Restaurant', presentaties en een feest. Daarmee werd een jaar vol enerverende evenementen afgesloten. We noemen hier een selectie van de hoogtepunten.

Een groot deel van het jaar stond in het teken van de Bio-art, DNA en *Life Sciences* met het regelmatig terugkerende bezoek van kunstenaar-wetenschapper Adam Zaretsky aan de Waag. Van mei tot november werden diverse lezingen, performances, cursussen en andere activiteiten georganiseerd. Alle activiteiten zijn vastgelegd op video en ontsloten in een webarchief. In maart 2009 organiseerde Waag Society, KNAW en het Centre for Arts & Genomics Leiden de conferentie *Utopian Practices: Art, Science & Design REunited* in De Balie in Amsterdam. Bij deze conferentie stond de vraag centraal: *Hoe brengen we de praktijken van kunstenaars, designers en wetenschappers weer samen en wat levert dat op?*

Op 18 april werd met diverse partners in Pakhuis de Zwijger het eendaagse mediafestival *Het Geheugenhuis* gehouden, over herinneringen en hun invloed op de mens als individu en als collectief. Verhalen, herinneringen en identiteit

stonden centraal en werden in het licht geplaatst van maatschappelijke, culturele en technologische ontwikkelingen.

In augustus startte tijdens het internationale technologie event Hacking at Random (HAR) de *(Un)limited Design Contest*. Tijdens HAR werden Fablab workshops en lezingen gehouden rondom passende onderwerpen als '*personal fabrication*' en '*design innovatie*'. Daarna kon iedereen deelnemen aan de contest bij de Fablabs in Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Als afsluiting van de contest was tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven een presentatie te zien van de beste ontwerpen en vond de prijsuitreiking plaats tijdens het afsluitende feest op 23 oktober in het Gaslab (TU Eindhoven) in samenwerking met Design|LAB.

In september werd de vierde PICNIC gehouden. PICNIC is méér dan alleen een conferentie, het is een ontmoetingsplaats en festival voor creatieven die voor drie dagen van over de hele wereld naar Amsterdam komen. De bijdrage van Waag Society bestond onder meer uit PICNIC YOUNG, twee seminars voor de onderwijssector en de *Creative Playground*, workshops voor het voortgezet onderwijs, waar vele honderden jongeren via hun school aan deelnamen.

Open Fablab tijdens Het Geheugenhuis festival in april 2009 (foto: Marco Baiwir).

De afsluiting van de Mobile Game Quest in maart 2009, een wedstrijd in het kader van Games Atelier, waarbij leerlingen van scholen locatiegebonden mobiele games met GPS maakten.

De projecten van 2009

4K workshop en symposium

In oktober 2009 vond in de Waag een unieke workshop animatie in 4K plaats. De animatoren konden als één van de eersten ter wereld een animatie maken in de resolutie van 4K: 4096 x 2160 pixels.

De première van de gemaakte animatie, Red-thread, was op het Holland Animation Film Festival (HAFF) van 2009 in Utrecht, tijdens het speciale 4K-symposium 'What the 4K' in Theater Kikker. De workshop in 'superresolutie' werd gegeven door Robin Noorda en Bethany de Forest, naar aanleiding van de première van hun 4K-film Red-end and the Seemingly Symbiotic Society. De workshop werd mogelijk gemaakt door SURFnet, NFTA, UvA, Morphosis, Rocketta Film, HAFF en Waag Society.

4K Digital Cinema is het film 'format' van de (nabije) toekomst. Net zoals bij de fotografie zal de celluloid drager vervangen gaan worden. De apparatuur en infrastructuur zijn nu nog kostbaar, zeldzaam en complex.

In één filmsector echter is de productie relatief eenvoudig. En dat is de animatiesector. In 2D of 3D, 4K is haalbaar. Een digitale fotocamera met 12 megapixels is voldoende en creatie of verwerking in de computer is reeds mogelijk zonder extreme investeringen. Het resultaat is haarscherp en het creatieve potentieel is nog grotendeels onontgonnen.

waag.org/workshophaff

*Amsterdam Living Lab
Partners: Novay, Hogeschool
van Amsterdam, Media
Guild, Stichting Fablab
Nederland, Mediamatic*

Amsterdam Living Lab

Op initiatief van de Amsterdamse Innovatie Motor (AIM) en het Ministerie van Economische Zaken neemt Waag Society deel aan het Amsterdam Living Lab, als onderdeel van een netwerk van Living Labs in Europa.

Binnen een Living Lab gaan gebruikers samen met onderzoekers, bedrijven en publieke instellingen op zoek gaan naar nieuwe oplossingen, nieuwe producten of diensten. Een Living Lab gaat over experimenteren en gezamenlijke creatie. Hogescholen, instellingen en grote ondernemingen nemen samen deel aan een Open Innovatie-proces, waarvan de resultaten direct zichtbaar zijn voor alle betrokkenen. Binnen dit samenwerkingsverband is Waag Society verantwoordelijk voor het Fablab Amsterdam (inrichting en beheer, formats en workshops, stimuleren bedrijvigheid en promotie). Uiteindelijk moet het Amsterdam Living Lab resulteren in een stabiele organisatie die Living Lab-methodieken kan inzetten om de regio als testbed te gebruiken voor nieuwe producten en diensten.

waag.org/livinglab

Creative Commons - open content and open design

Waag Society is samen met het Instituut voor Informatierecht (IvIR) en Nederland Kennisland een van de initiatiefnemers van de Nederlandse tak van het alternatieve licentiesysteem Creative Commons. Waar in het auteursrecht *alle* rechten voorbehouden zijn, worden binnen de Creative Commons licenties *sommige* rechten voorbehouden. Dit maakt het mogelijk creatieve werken onder voorwaarden te delen met anderen. Waag Society participeerde in 2009 in Wiki Loves Art/NL: een fotowedstrijd die van 1 t/m 30 juni plaatsvond in musea door heel Nederland, met als doel nieuwe CC-gelicenseerde content te creëren voor Wikipedia, de open source internet encyclopedie. Ook werd een handleiding voor musea en open content vervaardigd.

In de tweede helft van 2009 is in samenwerking met Creative Commons Nederland het begrip Open Design in Nederland op de kaart gezet, in de vorm van een designwedstrijd getiteld (Un)limited Design Contest, waarbij de ontwerpen (*blueprints*) worden gepubliceerd onder de CC-licentie Naamsvermelding-Niet-Commercieel-GelijkDelen. Hierdoor kan iedereen de ontwerpen opnieuw gebruiken. Met de ontwerpen van de wedstrijd is een expositie gemaakt die achtereenvolgens te zien was tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven, de Museumnacht in Amsterdam en bij ProtoSpace in Utrecht.

unlimiteddesign.nl

waag.org/opendesign

Het Creative Learning Lab organiseerde in 2009 een groot aantal trainingen en workshops voor het onderwijs.

Expertisecentrum Creative Learning Lab

Creative Learning Lab is een expertisecentrum op het gebied van creativiteit, technologie en educatie. Ze inspireert het onderwijs meer gebruik te maken van digitale leermiddelen door middel van trainingen, workshops en evenementen. Daarnaast mobiliseert Creative Learning Lab het onderwijs en creatieve ondernemers om dichterbij elkaar te komen. Creative Learning Lab draagt bij aan onderwijsinnovatie door middel van onderzoek naar de ontwikkeling van nieuwe leermiddelen.

creativelearninglab.org

Dabbawalla pilot

In dit project is onderzocht of Dabbawalla een interessant alternatief kan vormen voor de traditionele boterhammenlunch op school.

Dabbawalla is een spel over eten en samen lunchen. Het spel is geïnspireerd door een Indiaas systeem, waarbij kantoormedewerkers dagelijks hun lunchbox gevuld met thuis bereid voedsel bezorgd krijgen door dabbawallas. Dabbawalla is uitgevoerd door Waag Society in samenwerking met Happiefood in opdracht van het Innovatienetwerk, een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

dabbawalla.waag.org

HET GEHEIME INGREDIËNT VAN DE DABBAWALLA

Het geheime ingrediënt van deze week is:

Fablab Amsterdam

In een Fablab kunnen mensen met behulp van high tech apparatuur hun ideeën realiseren in een prototype of product. Het Fablab-concept is ontwikkeld door Neil Gershenfeld bij het MIT (USA) en staat voor *Fabrication Laboratory*. Inmiddels is het Fablab-concept over de hele wereld verspreid. Waag Society biedt in het Fablab verschillende workshop formats aan en zet het Fablab in binnen projecten. Fablab Amsterdam staat in verbinding met andere Fablabs verspreid over de wereld middels een videoverbinding. Het Fablab werkt volgens de open source en open content (Creative Commons) principes. De resultaten van workshops en de kennis over de machines en projecten worden gedeeld op de website van het Fablab. Het Fablab is twee dagen per week (op afspraak) open voor het publiek.

waag.org/fablab

fablab.waag.org

Fablab Academy

Een nieuwe activiteit binnen het Fablab is de Fab Academy, een opleiding voor digitale fabricage. De Fab Academy is een vorm van gedistribueerd leren, waarbij de lessen via een videoconferencing systeem worden gehost door het MIT. Na een eerste pilot in 2008, kon met ingang van 2009-2010 het Fablab Amsterdam het complete lesprogramma aanbieden. De Fab Academy is bedoeld voor iedereen die alle vaardigheden benodigd voor digitale productie onder de knie wil krijgen.

waag.org/fabacademy

fabacademy.org

Games Atelier - Mobile Game Quest

Games Atelier is een nieuw leermiddel, dat aansluit bij de belevingswereld van scholieren in het voortgezet onderwijs. Scholieren maken gebruik van mobiele telefoons, GPS en internet om samen games te maken, spelen, delen en achteraf te bekijken. In maart 2009 werd Games Atelier afgesloten met de Mobile Game Quest, een landelijke wedstrijd voor het maken van GPS-games. Vanaf eind 2009 kwam Games Atelier als product beschikbaar voor het Nederlandse onderwijs. In Games Atelier werd ook de inhoud van het in 2005 ontwikkelde Frequentie 1550 opgenomen, een GPS-game die zich afspeelt in de late middeleeuwen van Amsterdam.

gamesatelier.nl

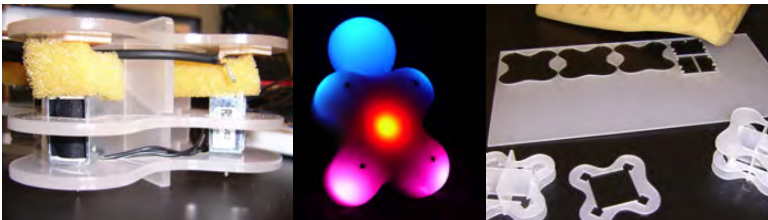

Aan het eind van het jaar heeft Creative Learning Lab Games Atelier als product beschikbaar gesteld voor het onderwijs.

GATE - Innovatieve Pilot Zorg

Binnen het GATE (Game Research for Training and Entertainment) consortium leidt Waag Society de Innovatieve Pilot Zorg, waarin Scottie verder ontwikkeld wordt. Scottie is bedoeld om persoonlijke relaties te onderhouden door non-verbale, impliciete communicatie: knuffelen op afstand. In 2009 kwam een tweede, uitgebreid model gereed dat in een kleine serie getest gaat worden in ziekenhuizen. In dit model zijn gaming elementen toegevoegd zoals trilling en klopgekluiden en een verbeterde LED-verlichting. Bovendien is de Scottie voorzien van een ingebouwde WiFi-module, waarbij het model kleiner is geworden om beter in de hand te passen.

waag.org/gate

Het Geheugenhuis

Op 18 april 2009 werd Het Geheugenhuis festival gehouden in Pakhuis de Zwijger. Het Geheugenhuis was een eendaags mediafestival over herinneringen en hun invloed op de mens als individu en als collectief. Het festival bood inzicht in de werking van het geheugen, het belang van persoonlijke en collectieve herinneringen én de rol van wetenschap, (beeldende) kunst, literatuur, theater, nieuwe media en mediatechnologie. Het Geheugenhuis richtte zich op een algemeen publiek en professionals uit de zorg, het onderwijs, cultureel erfgoed, de creatieve industrie, literatuur en de kunsten. Waag Society organiseerde het festival in samenwerking met partners uit verschillende disciplines.

hetgeheugenhuis.nl

*Het Geheugenhuis
Foto's van het festival zijn te
vinden op [gallery.waag.org/
geheugenhuis](http://gallery.waag.org/geheugenhuis).*

Het
Geheugen
huis

Global Gincana

Global Gincana was een intercontinentale culturele uitwisseling die in september 2009 tot stand kwam tussen leerlingen op scholen in Sao Paulo en Amsterdam, in samenwerking met het Braziliaanse festival Mobilefest. In het project werd de impact van de multi-culturele samenlevingen van beide landen verkend op gebieden muziek en dans, taal, mode, gewoonten en rituelen en ontwerp en kunst.

De vorm van de uitwisseling is gebaseerd op de traditionele collectieve Braziliaanse spelvorm *gincana*, waarbij zowel samenwerking als een wedstrijdgeest een vereiste zijn om te winnen. De deelnemers aan Global Gincana worden uitgedaagd om uiteenlopende taken op zich te nemen, zoals informatie vinden, te sporten of culturele en artistieke vaardigheden te oefenen om de benodigde punten te verzamelen. In Global Gincana kwamen elementen uit de spelprincipes van de *gincana* samen met locatie-gebonden mobiele technologie (met GPS) om tot nieuwe expressievormen te komen in een stedelijke omgeving. Het project Global Gincana werd uitgevoerd door het Creative Learning Lab. Het spel is nogmaals uitgevoerd tijdens PICNIC '09 eind september.

globalgincana.org

waag.org/globalgincana

Type of Gincana: Artistic

In an Artistic Gincana, players have to use some materials they are given at the start of the game, or materials they find on their way, to create something artistic.

For instance, use crayons to draw something on the street, assemble word associations from different people to create a poem, make a visual collage by taking different pictures of people, objects and details, or create a sculpture using materials you find around the street.

*Global Gincana
Voorbeeldblad voor de
deelnemers.*

Instructables Restaurant

Tijdens de viering van het 15-jarig bestaan van Waag Society in december 2009 werd voor de eerste keer een Instructables Restaurant ingericht in de Waag, naar een idee van Arne Hendriks en Bas van Abel. In dit restaurant komt alles, van het meubilair tot de recepten, van de website *instructables.com*. Binnen deze online community worden voor de meest uiteenlopende zaken *instructables*, instructies, uitgewisseld om dingen zelf te maken. Dat is ook precies waartoe het restaurant bezoekers wil oproepen. Uiteraard is er ook een instructable om zelf een restaurant te beginnen. Zoals initiatiefnemer Bas van Abel zegt: het is een experiment in "digesting free internet culture".

instructablesrestaurant.com

*De kaart voor Madretsma met uitleg over de diverse locaties als poster.
Het ontwerp is van Niels Schrader.*

Madretsma

Madretsma is een project dat door middel van mobiele communicatiemiddelen een verhaal tot stand wil brengen tussen erfgoed binnen een museum en erfgoed in de publieke ruimte. In 2009 heeft Waag Society het project afgerond en is een rondleiding ontstaan in de vorm van een audiotour langs plekken in Amsterdam die een relatie hebben met het Nederlands slavernijverleden. Deelname kan met elke (mobiele) telefoon, door het bellen van een speciaal telefoonnummer. Voor het project is een website ontwikkeld met enkele korte gefilmd interviewfragmenten, waarin bekende en minder bekende Nederlanders en niet-Nederlanders hun visie geven op vrijheid, schuld, het verleden en verhalen. Daarnaast is een kaart gepubliceerd met daarop alle punten in de stad die van een verhaal voorzien zijn. Het is ook mogelijk zelf een verhaal toe te voegen. Madretsma zal door het Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee) worden opgenomen in het activiteitenprogramma.

madretsma.net

Media Guild

Media Guild ondersteunt startende ondernemers in interactieve media en ICT. Door het leveren van faciliteiten en zakelijke begeleiding stelt Media Guild de starters in staat om hun innovatieve idee in korte tijd tot prototype te ontwikkelen en te toetsen aan de markt. Media Guild is samen met Philips organisator van de Amsterdam Antwerp Challenge, een competitie voor innovatie ideeën. Daarnaast is Media Guild samen met Dialogues House oprichter van de Incubator Exchange, een platform voor incubators en innovatie managers van middelgrote ondernemingen en internationals.

mediaguild.com

Mobiele Verhalentafel

In 2009 werd een eerste prototype ontwikkeld van de mobiele Verhalentafel. Geïnspireerd door het succes van de oorspronkelijke Verhalentafel, welke in meer dan 75 zorgcentra in Nederland is geplaatst, werd een versie ontwikkeld die inspeelt op de tendens van wonen van oudere ouderen: van grootschalige zorginstellingen naar kleinschalig, zelfstandig wonen. De mobiele Verhalentafel is bedoeld om in te zetten op iedere gewenste locatie en op ieder moment.

waag.org/mobieleverhalentafel

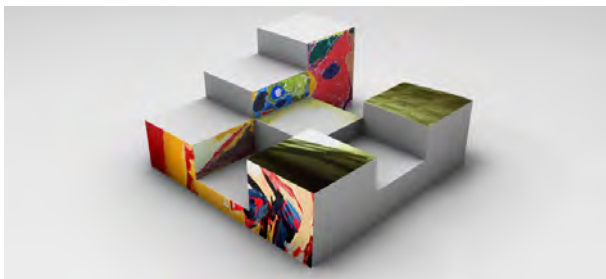
Een eerste prototype van de Mobiele Verhalentafel in een houten koffer.

Mobilize!

Creative Learning Lab werkt samen met Kennisnet aan de ontwikkeling van het innovatieprogramma Mobilize!, bedoeld om innovatie van het onderwijs te versterken en het gebruik van digitale media door de keten van experiment, naar prototype, naar product en naar implementatie aan te jagen en te versterken. Er is behoefte aan meer structuur waarbinnen creatieve ontwikkelaars en voorlopers in het onderwijs elkaar kunnen ontmoeten en ondersteuning krijgen bij de verdere ontwikkeling van prototype naar onderwijsinnovatie. Het innovatieprogramma Mobilize! voorziet in deze behoefte door ruimte te creëren waar het onderwijs en de creatieve sector elkaar ontmoeten en gezamenlijk werken aan onderwijsinnovatie.

waag.org/mobilize

MultimediaN - Annotrax

Met Annotrax onderzoekt het lab van Waag Society de mogelijkheden van snelle browsers en HTML5. Het is een voortzetting van eerder onderzoek in het project LooseControl naar video annotatie. Annotrax maakt gebruik van het HTML5 video, Ogg/Theora, Zend Framework en jQuery en onderzoekt de mogelijkheden van HTML5 en snelle browsers die dit ondersteunen. Met Annotrax is het mogelijk om te participeren in videoannotatie, waardoor videoarchieven door middel van crowdsourcing ontsloten kunnen worden. Door commentaar, namen of trefwoorden toe te voegen kan bestaand videomateriaal worden samengevoegd tot een nieuwe film gebaseerd op bepaalde zoekcriteria. In principe kunnen daarmee oneindig remixes van bestaand materiaal worden gemaakt. Annotrax is volledig gebouwd op open source software en is zelf ook onder een GNU General Public License beschikbaar voor developers.

annotrax.org

Mystery of the Colonel's Ghost

Tijdens het festival Adelaide Fringe werd op 1 maart 2009 de *urban game* Mystery of the Colonel's Ghost gespeeld in de straten van Adelaide. In dit locatie spel, dat gebruik maakte van mobiele telefoons met GPS en de software van 7scenes, draaide het om de geschiedenis van de stad Adelaide (Australië). De deelnemers moesten diverse puzzels oplossen, leidend naar een geheime boodschap van Colonel William Light, die het originele stratenplan van de stad heeft bepaald. De deelnemers beschikten hiertoe over een (papieren) schatkaart met instructies en speelden het spel met behulp van een mobiele telefoon voorzien van GPS.

Het spel liet de deelnemers op een nieuwe manier kennismaken met de geschiedenis en de stad vanuit een nieuw perspectief verkennen.

www.colonellight.org

waag.org/colonellight

PICNIC '09

In 2009 vond de vierde editie plaats van PICNIC. PICNIC is méér is dan alleen een conferentie, het is een ontmoetingsplaats en festival voor creatieven die voor drie dagen van over de hele wereld naar Amsterdam komen. Dit jaar stond het programma mede in het teken van het Europese Jaar van de Creativiteit. Waag Society organiseerde naast PICNIC YOUNG op PICNIC een aantal workshops en bijeenkomsten: Money Lab, EcoMap Lab en het Augmented City Lab, de laatste in samenwerking met Layar.

picnicnetwork.org

PICNIC YOUNG

PICNIC YOUNG werd in 2009 als onderdeel van PICNIC voor de derde keer georganiseerd. Het sub-evenement is bedoeld voor het onderwijs en de creatieve industrie gericht op nieuwe media/ICT. In tegenstelling tot het voorgaande jaar werd het event dit keer op het festivalterrein zelf gehouden. Er werden twee seminars georganiseerd: *'Out of the box learning'* handelde over leren buiten de educatieve context, terwijl *'Connected classroom'* ging over locatieve games en virtuele werelden als inzet voor internationalisering van het onderwijs.

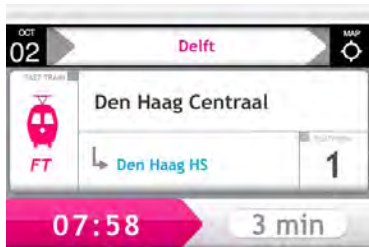
Op de PICNIC YOUNG *Creative Playground* konden honderden jongeren tussen de 14 en 18 jaar experimenteren met creatieve technologieën in interactieve workshops. In de workshops delen ze hun creativiteit met elkaar en professionals. De workshops richten zich op talentontwikkeling en leren excelleren door ontwerp en creatie.

picnicyoung.nl

Personal Travel Assistant

In 2009 heeft Waag Society de Personal Travel Assistant (PTA), een geïntegreerd vervoersinformatiesysteem met social media elementen, verder uitgewerkt. De PTA kan het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen in het woon-werkverkeer bevorderen. De uitwerking van de interface werd uitgevoerd door Vincent Steurs (Faculty of Industrial Design Engineering TU Delft) tijdens zijn stageperiode bij Waag Society. De ontwikkeling van een eerste prototype van de mobiele client werd eind van 2009 gerealiseerd binnen het lab van Waag Society.

waag.org/pta

Pop UP

Met de interactieve theaterinstallatie Pop UP creëerde Waag Society in samenwerking met Stichting 2+ producties een multimediale omgeving waarin peuters en kleuters een eerste theatrale, esthetische ervaring hebben. Onderzocht werd of de inzet van technologie een meerwaarde heeft voor de culturele ervaring van de allerjongste doelgroep: peuters en kleuters in de leeftijd van 2 tot 6 jaar. In februari 2009 werd Pop UP ingezet tijdens het 2 Turven Hoog festival in Almere. De installatie werd genomineerd voor de Cinekid New Media Award 2009.

waag.org/popup

Powermapping

Decentrale Energieproductie (DE) in de stedelijke omgeving is nog nauwelijks in kaart gebracht, terwijl er een groot potentieel aan mogelijkheden ligt. Tot dusver wordt meer gedacht aan grote windmolenparken op zee dan aan de benutting van bijvoorbeeld de daken in de stad voor zon- of windenergie. In dat kader heeft Waag Society begin 2009 een groot deel van Amsterdam in kaart gebracht waarvan de daken potentieel geschikt zouden kunnen zijn voor windenergie of zonne-energie. Het Powermapping onderzoek is verricht door Niels van der Vaart tijdens zijn stage bij Waag Society voor zijn studie GIMA master programme (TU/d, ITC Enschede, UU en WUR). De resultaten zijn gepubliceerd op een website en in een speciale editie van Waag Society magazine.

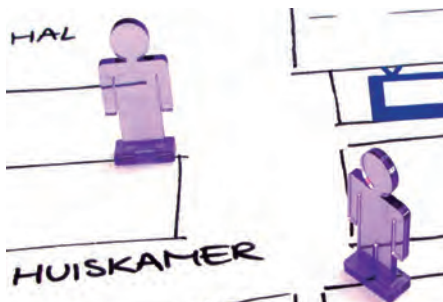
waag.org/powermapping

Register van de Dag van Gister (2)

Het Register van de Dag van Gister is een uitdagend verhalenproject voor senioren, met een fysieke en een virtuele component. Het project mixt het klassieke verhalen vertellen met andere vormen van vertellen die nieuwe media bieden. Met de ervaringen uit het eerste project in 2004 is Register van de Dag van Gister in 2009 doorontwikkeld en opgeschaald door Kunstgebouw, Probiblio, Waag Society en Cultureel Erfgoed Noord-Holland. Zeven nieuwe Verhalen kabinetten zijn in september in gebruik genomen.

gister.nl

Detail uit het onderzoek naar woonwensen.

Samen werken in de zorg

In opdracht van de Gemeente Geldrop-Mierlo, PuntExtra, Zuidzorg en Ananz hebben STBY en Waag Society in 2009 een onderzoek gedaan naar de wensen en mogelijkheden van senioren om (langer) zelfstandig te blijven wonen. Het doel van het onderzoek was beter begrijpen hoe mensen in de regio Eindhoven op hogere leeftijd zelfstandig wonen, met soms wat hulp van familie of vrienden, maar niet van zorginstellingen. De uitkomst van het onderzoek werd vastgelegd in een publicatie voor de opdrachtgevers.

waag.org/zorgonderzoek

Beeld uit de mediawijsheid-game SplitsZ (design Ra.nj).

Splitsz

SplitsZ is een nieuwe educatieve game voor jongeren, docenten en ouders over online burgerschap. Doel is zowel de jongeren als de ouders en docenten mediawijs te maken. Het idee achter SplitsZ is ontstaan vanuit Monstermedia, een eerder project van Waag Society en Kunstgebouw, waarbij leerlingen in het basisonderwijs hun mediawijsheid ontwikkelen in de vorm van een game en bijbehorend lespakket. SplitsZ wordt uitgevoerd door een consortium van vijf partners: Codename Future, Ra.nj, Mijn kind online, Kunstgebouw en Creative Learning Lab van Waag Society.

waag.org/splitz

The Island

400 jaar geleden voer Henry Hudson naar de Nieuwe Wereld om een doorvaart te zoeken door Noord-Amerika. Een doorvaart vond hij niet, maar wel een vruchtbaar land, wat later de naam Albany kreeg en we nu kennen als New York. Waag Society en het John Adams Institute traden in 2009 in het kader van het Hudson400 jaar samen in Hudson zijn sporen. Ditmaal niet per schip maar via mobiele technologie, met het educatieve project The Island.

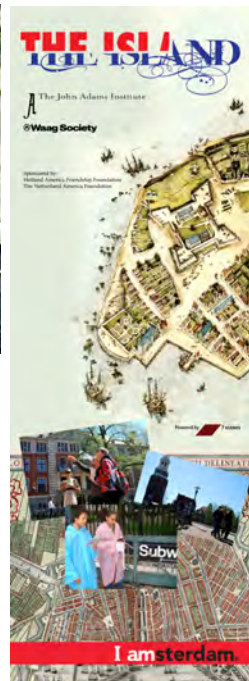
The Island werd een spannend game-based adventure. Inspiratie voor het spel was het boek *The Island at the Center of the World* van Russell Shorto, over het ontstaan van de stad New York. De scholieren sloten als 'handelaren' slimme deals om zo goederen met maximale winst te verkopen. Zo konden ze hun eigen stad op een nieuwe, intensieve manier ervaren en leren samenwerken met scholieren aan de andere kant van de oceaan. In mei 2009 werd een pilot van The Island uitgevoerd en op 12 september 2009 werd het project uitgevoerd met meerdere scholen in Amsterdam en New York.

Tijdens PICNIC YOUNG in september presenteerden Waag Society en het John Adams Institute de bevindingen van het project.

waag.org/island

Oude stadsplattegrond
gebruikt voor de game
The Island in Amsterdam.

(Un)limited Design Contest

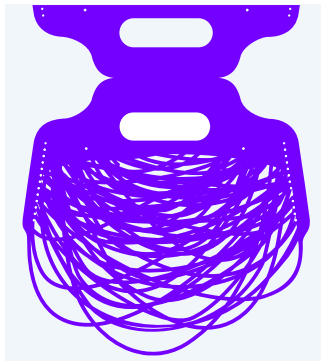
Het vormgeven van producten is niet meer alleen voorbehouden aan professionele designers. Tegenwoordig kan iedereen met behulp van computergestuurde prototyping machines makkelijk ontwerpen maken en in 3D printen. Om zoveel mogelijk mensen hun talenten te laten ontdekken en kennis te laten delen organiseerden Waag Society en PremSela in 2009 voor de eerste keer de '(Un)limited Design Contest'.

Elk ingezonden ontwerp in de contest kwam met een 'blauwdruk', wat betekent dat het ontwerp door anderen kan worden hergebruikt. Door dit aspect van 'open design' kon iedereen zich helemaal uitleven op een eigen ontwerp of een van de bestaande ontwerpen aanpassen. Ook bekende Nederlandse designers namen deel en gaven workshops. Tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven was een presentatie te zien van de beste ontwerpen en vond de prijsuitreiking plaats.

waag.org/unlimiteddesign

unlimiteddesign.nl

.(UN)LIMITED Design

www.unlimiteddesign.nl

Utopian Practices conferentie

Op donderdag 19 maart 2009 organiseerden Waag Society, de Virtual Knowledge Studio (KNAW) en het Centre for Arts & Genomics Leiden de conferentie Utopian Practices: Art, Science & Design REunited in De Balie in Amsterdam. De conferentie richtte zich op een brede groep van geïnteresseerden in wetenschap, kunst & design en de interdisciplinaire vormen van deze gebieden.

waag.org/utopianpractices

Adam Zaretsky in actie tijdens EcoArt, dat plaatsvond op de Nieuwmarkt tijdens de wekelijkse biologische markt.

Viva la Vivo

Steeds vaker vernemen we in de media over doorbraaktechnologie op het terrein van de zogenaamde *Life Sciences*: het onderzoek naar de genetische grondslagen van het leven en de toepasbaarheid van gemodificeerde organismen in de gezondheidszorg, voedingsindustrie en bij defensie. Om dat terrein grondig te onderzoeken werkte Waag Society in 2009 samen met de Amerikaanse kunstenaar-wetenschapper Adam Zaretsky. Met de *residency* van Zaretsky onderzocht en besprak Waag Society de ontwerpproblematiek van het terrein van de Life Sciences met zowel een breed publiek alsook met kunstenaars, ontwerpers en wetenschappers. Zaretsky gaf cursussen in wat het betekent om artistiek en wetenschappelijk te werken en ontwerpen met levende organismen als materiaal. Op die wijze werd er een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke discussie over de impact van Life Sciences op het dagelijks leven. Voor de residency werd de VivoArts School for Transgenic Aesthetics Ltd. (VASTAL) opgericht. VASTAL was een tijdelijk onderzoeks- en opleidingsinstituut en organiseerde gedurende 2009 diverse cursussen, lezingen en performances.

waag.org/vivalavivo

vastal.waag.org

X-Match

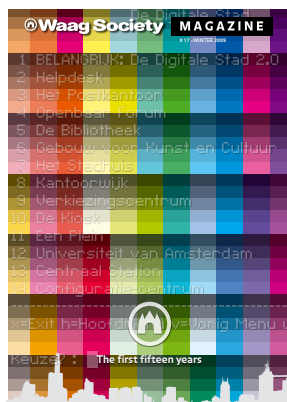
X-Match is een *serious game* over relationele en seksuele vorming. In de game leren jongeren spelenderwijs over seksuele gezondheid en over respect in relaties. X-Match is een Social Network Game: jongeren leren door het geven van hun eigen mening en te reflecteren op de meningen van anderen. De productie en coördinatie van dit project ligt in handen van de GGD Rotterdam. Het webdesign en technische realisatie werd uitgevoerd door Waag Society.

waag.org/xmatch

Communicatie en publicaties

In 2009 zijn vier magazines verschenen, die de diverse activiteiten, thema's en projecten van Waag Society toelichten. De oplage bleef in 2009 stabiel op 2.500-3.500 exemplaren, terwijl het aantal abonnees naar ruim 2.000 ontvangers is gegroeid. Voor zowel PICNIC als de viering van het 15-jarig bestaan werden speciale nummers geproduceerd. Naast het magazine wordt iedere maand een html-nieuwsbrief per e-mail verzonden. Hierop waren ultimo 2009 ruim 2.800 personen geabonneerd. Via Twitter waren 300 personen geabonneerd op de dagelijkse nieuwsberichten.

waag.org/magazine

"Chicks die sexy kleding dragen vragen om seks"

Wat vind jij hiervan?

☐ eens

☐ oneens

X

Publieksbereik 2009

Navolgend een overzicht van de publieksactiviteiten van Waag Society. Het betreft hier publieke presentaties, lezingen, conferenties, seminars, workshops en trainingen, geordend op programma en datum. Vermeld worden onder andere onderwerp, locatie en het aantal bezoekers.

Atelier Narrative

- 10 februari 2009, GATE symposium, presentatie Astrid Lubsen, 100 bezoekers
- 28 februari 2009, Artist Talk, Banff New Media Institute (Canada), presentatie Dick van Dijk, 40 bezoekers
- 25 maart 2009, Digital Memories, Banff New Media Institute (Canada), presentatie Dick van Dijk, 50 bezoekers
- 13 mei 2009, Contextmapping symposium TU Delft, presentatie Astrid Lubsen, 100 bezoekers
- 28 mei 2009, Digitalisering en zorgsector voor internationale studenten, lezing Dick van Dijk, 50 bezoekers
- 26 juni 2009, Geoweb 2.0, workshop Dick van Dijk en Betty Bonn, 20 bezoekers
- 29 juni 2009, Mediadag Erfgoed Zuid-Holland, presentatie Dick van Dijk, Kristel Kerstens, Ivonne Dings, 50 bezoekers
- 9 september 2009, Hogeschool van Amsterdam, presentatie Dick van Dijk, 30 bezoekers
- 21 september 2009, Out There, Arteleku (Spanje), lezing Dick van Dijk, 40 bezoekers
- 21 september t/m 25 september 2009, workshop Your Map Is Not

My Map, Arteleku (Spanje), 15 bezoekers

- 23 september 2009, presentatie Frank Kresin - Location Based Heritage, PICNIC, Amsterdam, 120 bezoekers
- 16 december 2009, Scottie, Waag Jubileum, presentatie Dick van Dijk, 30 bezoekers

Atelier Locative

- 19 t/m 25 januari 2009, Campus Party '09 – Sao Paulo (Brazilië), 250 bezoekers
- 9 februari 2009, Mobile Monday, 500 bezoekers
- 23 t/m 26 februari 2009, Australian International Documentary Conference (AIDC) '09, 100 bezoekers
- 11 maart 2009, PhoCusWright Berlin '09, 250 bezoekers
- 14 t/m 22 mei 2009, NLGD '09, 100 bezoekers
- 22 mei 2009, GSDI '09, 100 bezoekers
- 26 juni 2009, Joint Venture, Pakhuis De Zwijger '09, 250 bezoekers
- 29 juni 2009, Picnic Salon NYC '09, 100 bezoekers
- 25 t/m 28 augustus 2009, Surf Summerschool '09, 50 bezoekers
- 12 oktober 2009, Parsons – The New School for Design (New

- York), workshop Ronald Lenz, 25 bezoekers
- 21 september 2009, Global Gincana, Mobilefest'09 Sao Paulo (Brazilië), 100 bezoekers
 - 25 september 2009, The Island, PICNIC'09, 100 bezoekers
 - 26 september 2009, Augmented City Lab – PICNIC'09, workshop Ronald Lenz, 250 bezoekers
 - 21 oktober 2009, Designing the Augmented City, Parsons – The New School for Design, 250 bezoekers
 - 8 t/m 10 december 2009, A New Cultural City Design, DISH, Rotterdam, 100 bezoekers
 - 10 november 2009 Designing the Augmented City, Willem De Kooning Academie, Rotterdam, 25 bezoekers

Atelier Sensitive / Fablab

- 3 februari 2009, workshop KRO Mooimuis/Fablab, 40 bezoekers
- 11 februari 2009, workshop machine food, Sense Kitchen, 20 bezoekers
- 13 februari 2009, Can You See What I Know: Open Design, presentatie, 40 bezoekers
- 22 februari 2009, workshop Manufacturing Institute, Fablab Amsterdam/Manchester, 150 bezoekers
- 9 maart 2009, presentatie Niet Normaal interactieve ruimtes, 10 bezoekers
- 5 juni 2009, Futur en Seine, presentatie Open Design/Fablab, Parijs, 50 bezoekers
- 8 juni 2009, pitch Dabbawallah,

Fablab Amsterdam, 40 bezoekers

- 5 juni 2009, Fablab via polycom, NOVA college, 20 bezoekers
- 19 juni 2009, Waag/Fablab consul ambassade Suriname, 2 bezoekers
- 2 juli 2009, prototyping sessie Fablab, Digikring Innovation labs, 40 bezoekers
- 15 juli 2009, SIX Social Innovation, presentatie Open Design, Lissabon, 50 bezoekers
- 12 augustus 2009, HAR opening UDC, Vierhouten, 250 bezoekers
- 16 september 2009, workshop UDC gebruik van Creative Commons Licenties binnen Open Design, Fablab Utrecht, 20 bezoekers
- 21 september 2009, Frank Kresin, workshop Amsterdam Living Lab bij Waag Society, Amsterdam, 25 bezoekers
- 5 oktober 2009, gebruik van Creative Commons Licenties binnen Open Design, Fablab Amsterdam, 20 bezoekers
- 5 oktober 2009, Cultureel attachés Brazilië, België, Frankrijk, Fablab Amsterdam, 6 bezoekers
- 21 oktober 2009, DDW, Open design & Art, Eindhoven, 30 bezoekers
- 27 november 2009, Open everything, CAWA, Fablab Amsterdam, 20 bezoekers
- 4 december 2009, presentatie Fablab, RFID Council, 50 bezoekers

Cinegrid / 4K technologie

- 23 februari 2009, Cinegrid; Alles over projectie conferentie, presentatie, Amsterdam, 50 bezoekers

- 14 april 2009, gastles Informatiekunde Amsterdam, UvA, 30 bezoekers
 - 12 mei 2009, ICT Delta, presentatie CineGrid, Utrecht, 150 bezoekers
 - 6 november 2009, seminar 'What the 4K!' CineGrid bij het Holland Animation Film Festival, Utrecht, 100 bezoekers
 - 10 november 2009, presentatie CineGrid voor het Onderwijs, Onderwijsdagen, Utrecht, 50 bezoekers
 - 7 december 2009, presentatie CineGrid @ HAFF, CineGrid workshop, San Diego, 120 bezoekers
 - 8 december 2009, moderatie CineGrid 4 the arts panel, CineGrid workshop, San Diego, 120 bezoekers
- Cultuur / Atelier Bioart**
- 17 januari 2009, Nieuwjaarsborrel met fotosafari Wikimedia Nederland & Creative Commons, Theatrum Anatomicum, 70 bezoekers
 - 15 maart 2009, Media Art Lab Moskou, Hands on Wetenschap in Musea, lezing Lucas Evers, 80 bezoekers
 - 19 maart 2009, Utopian Practices: Art, Science & Design REunited, De Balie, conferentie, Lucas Evers en Sabine Wildevuur, 170 bezoekers
 - 21 maart 2009, Sentient Creatures, Theatrum Anatomicum, lezing Adam Zaretsky en Oron Catts, 45 bezoekers
 - 6 april 2009, Wiki Loves Art, Theatrum Anatomicum, bijeenkomst musea, 30 bezoekers
 - 23 mei 2009, Ecolab, Nieuwmarkt, workshop Adam Zaretsky, 150 toeschouwers
 - 26 mei 2009, Eco Art, Theatrum Anatomicum, lezing Adam Zaretsky, 40 bezoekers
 - 30 mei 2009, Food Ethics Lab, Nieuwmarkt, workshop Adam Zaretsky, 200 toeschouwers
 - 2 juni 2009, Food Ethics, Theatrum Anatomicum, lezing Adam Zaretsky, 25 bezoekers
 - 14 juni 2009, TeleTrust, Theatrum Anatomicum, presentatie Karen Lancel en Herman Maat, 80 bezoekers
 - 24 juni 2009, Utopian Practices 'Mirror on Invisible Vision', Theatrum Anatomicum, boekpresentatie Sabine Wildevuur, 60 bezoekers
 - Wiki Loves Art, Joods Historisch Museum, presentatie Lucas Evers, 60 bezoekers
 - Wiki Loves Art, Boijmans van Beuningen, presentatie Lucas Evers, 90 bezoekers
 - 25 - 29 juni 2009, Booksprint - Floss Manuals, Theatrum Anatomicum, 60 bezoekers
 - 12 augustus 2009, Vastal & Open Design & Location Based Heritage, Banff New Media Institute (Canada), presentatie Lucas Evers, 60 bezoekers
 - 11 september 2009, Vastal, Solar Transgenics, Synthetic Biology, Nanotech Biomimicry, Post-Natural History and Green Biofuel, Artis, presentatie Lucas Evers, 25 bezoekers

- 15 september 2009, Vastal, Tissue Culture Lab, Theatrum Anatomicum, 40 bezoekers
- 15 september 2009, Vastal, Bio Arts Bio Ethic, Theatrum Anatomicum, lezing, 40 bezoekers
- 19 september 2009, Vastal, Sequence DNA by Chance, Theatrum Anatomicum, 30 bezoekers
- 26 september 2009, Moneylab PICNIC'09, 75 bezoekers
- 2 oktober 2009, lancing Madretsma, NiNsee, 45 bezoekers
- 13 oktober 2009, Vastal Living Imprint, Theatrum Anatomicum, 20 bezoekers
- 11 november 2009, Vastal: Body Art Lecture, Theatrum Anatomicum, 30 bezoekers
- 12 november 2009: Vastal, Body Art Lab, Bouwkeet on Tour - Stedelijk Museum Amsterdam, 35 bezoekers
- 14 november 2009, Body Art Lab, Bouwkeet on Tour - Stedelijk Museum Amsterdam, 30 bezoekers
- 17 november 2009, Vastal, Animal Enrichment presentatie Waag Society & Ecomapping, Parijs, 50 bezoekers
- 11 juni 2009, presentatie Ecomapping/sensornetwerken, TNO Delft, 40 bezoekers
- 20 juni 2009, LIFT Marseille (Frankrijk) - presentatie Open Design & EcoMapping, 300 bezoekers
- 26 juni 2009, lezing over Open Innovatie, Waag Society & Ecomapping, New Juice, Arnhem, 75 bezoekers
- 29 juni 2009, presentatie Open Innovatie, PICNIC New York, 75 bezoekers
- 16 september 2009, Netwerktafel Duurzaamheid, bijdrage Waag Society, Utrecht, 40 bezoekers
- 25 september 2009, seminar Ecomapping, PICNIC, Amsterdam, 50 bezoekers
- 6 oktober 2009, presentatie Open Design, Themadag Centrum Sociale Innovatie, 50 bezoekers
- 16 oktober 2009, Green Watch workshop, Brussel, 15 bezoekers
- 29 oktober 2009, bijdrage Waag Society brainstorm Bibliotheekinnovatie, Almere, 12 bezoekers

Duurzaamheid

- 7 mei 2009, Ecomap workshop, Theatrum Anatomicum, 10 bezoekers
- 16 mei 2009, presentatie Ecomapping, FutureSonic, Manchester, 50 bezoekers
- 21 mei 2009, presentatie Ecomapping, Connected Urban Development Conferentie, Seoul, 40 bezoekers
- 4 juni 2009, Futur en Seine,

Mediagilde

- 17 september 2009, Incubator Exchange, Emerce Eday '09, 70 bezoekers
- 25 september 2009, PICNIC Creative Tour, PICNIC '09, 250 bezoekers
- 26 september 2009, PICNIC Creative Tour, PICNIC '09, 250 bezoekers

- oktober 2009: 10x € 100 prize for the best 100 word business idea, 25 bezoekers
- november 2009: 4 x € 1000 prize for the best 1500 word executive summary, 25 bezoekers
- 10 december 2009, Lancering € 5k Challenge, 25 bezoekers
- 17 december 2009, Financials en business plan Training, 25 bezoekers

Onderwijs / Creative Learning Lab

- 16 januari 2009, presentatie nieuwe media bij natuur- en milieueducatie IVN
- 20 januari 2009, Fablab workshops RTCA, Pakhuis de Zwijger, 35 bezoekers
- 22 januari 2009, Prototyping sessie KRO, Pakhuis de Zwijger, 15 bezoekers
- 27 t/m 31 januari 2009, NOT beurs stand, Jaarbeurs Utrecht, 59080 bezoekers
- 28 januari 2009, Jury uitreiking Gouden @penstaart, Mijn Kind Online, Beeld en Geluid Hilversum, 100 bezoekers
- 4 februari 2009, Training audiovisueel materiaal, Basisschool Heemstede, 10 bezoekers
- 5 februari 2009, Training CKV Edu Art, Arnhem, 20 bezoekers
- 11 februari 2009, Inspiratiemarkt PO Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
- 12 februari 2009, Presentatie NME dag IVN, Boxtel, 6 bezoekers
- 12 februari 2009, Inspiratiemarkt VO, Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers

- 13 februari 2009, Workshop mobile gaming, Bibliotheek Den Haag, 8 bezoekers
- 19 februari 2009, Workshop Fablab RTCA, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
- 20 februari 2009, Mobilize! Bijeenkomst Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 50 bezoekers
- 23 februari 2009, Inspiratiemiddag ICT, Hogeschool Windesheim Zwolle, 300 bezoekers
- 23 februari 2009, IPTS meeting Europese Commissie, Sevilla Spain
- 5 maart, Workshop Fablab RTCA – Nova, Pakhuis de Zwijger, 3 bezoekers
- 27 maart 2009, prijsuitreiking Mobile Game Quest Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 200 bezoekers
- 8-9 april 2009, IPON vertegenwoordiging op IPON beurs, Jaarbeurs Utrecht, 20.000 bezoekers
- 16 april 2009, NME Games Atelier workshop, Boxtel, 8 bezoekers
- 16 april 2009, M&ICT bijeenkomst, M&ICT, Jaarbeurs Utrecht
- 22 april 2009, Presentatie Zeeuwse Onderwijsdag, Terneuzen, 100 bezoekers
- 22 april 2009, discussietafel leiden over ICT en Onderwijs MediaCoach Congres, De Reehorst Ede, 300 bezoekers
- 29 april 2009, Mede-organisator Mobilize! Bijeenkomst Creative Learning Lab, Kennisnet, Syntens, Nieuwegein, 100 bezoekers
- 11-14 mei 2009, Projectweek invulling ICT programma New

- School, Pakhuis de Zwijger, 70 bezoekers
- 20 mei 2009, Inspiratiemarkt PO Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
 - 20 mei 2009, Workshop PicoCricket OSB Willemspoort, Willemspoort, 12 bezoekers
 - 27 mei 2009, Inspiratiemiddag Pabo Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
 - 28 mei 2009, Inspiratiemarkt VO Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
 - 29 mei 2009, Pilot The Island Waag/ John Adams Institute, Amsterdam/ New York, 100 bezoekers
 - 18 juni 2009, Freudenthal wiskundedag workshop, Freudenthal Instituut
 - 19 juni 2009, Joint Venture, Seizoensafsluiting Pakhuis de Zwijger, open Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 200 bezoekers
 - 22 juni 2009, workshop dansmatten maken TQ-NL, 60 bezoekers
 - 30 juni 2009, eindpresentatie Yo Opera, Utrecht, 20 bezoekers
 - 30 juni 2009, Afsluitende Mobilze! Bijeenkomst Creative Learning Lab, Kennisnet, Syntens, Pakhuis de Zwijger, 100 bezoekers
 - 25-28 augustus 2009, Surfacademy 'SURF Creative Learning Lab', Pakhuis de Zwijger
 - 11 september 2009, Instaptraining en inspiratiemarkt Pabo HS Zuyd, Pakhuis de Zwijger, 20 bezoekers
 - 12 september 2009, Lancering The Island i.s.m. John Adams Institute, New York/ Amsterdam, 250 bezoekers
 - 23-25 september 2009, Dansmatten maken, *interactive toys* en organisatie alle overige workshops en seminars PICNIC YOUNG, Westergasfabriek, 1.000 bezoekers/deelnemers
 - 1 oktober 2009, Games Atelier game spelen OCW, Pakhuis de Zwijger, 20 bezoekers
 - 5-7 oktober 2009, presentatie Handheld Learning Conference Handheld Learning, Londen, 1500 bezoekers
 - 12-13 oktober 2009, 3rd European Conference on Games Based Learning ACL, Austria, 200 bezoekers
 - 14-23 oktober 2009, Workshop City Ragas Cinekid Festival, Westergasterrein, Amsterdam, 5000 bezoekers
 - 15-16 oktober 2009, Innovations in Learning European year of C&I, Maastricht, 500 bezoekers
 - 23 oktober 2009, Netwerkdag organisatie en workshop Games Atelier, Beeld en Geluid, Hilversum, 60 bezoekers
 - 26 oktober 2009, Games Atelier workshop en animatie workshop Helen Parkhurst, Almere, 30 bezoekers
 - 28 oktober 2009, Teachmeet NL- PO Helikon, Pakhuis de Zwijger, 70 bezoekers
 - 29 oktober 2009, Games Atelier training Thieme Meulenhoff, Utrecht, 10 bezoekers
 - 2 november 2009, Organisatie seminar Helikon, Pakhuis de Zwijger, 40 bezoekers

- 4 november 2009, presentatie Glas in de Klas BOA, Openbare Bibliotheek Amsterdam, 20 bezoekers
- 5 november 2009, dansmatten maken Nowhere, 8 bezoekers
- 12 november 2009, Inspiratiebijeenkomst Creative Learning Lab, Pakhuis de Zwijger, 10 bezoekers
- 13 november 2009, dansmatten maken, ROC van Amsterdam, 50 bezoekers
- 20-22 november 2009, Presentatie GMK conferentie, Berlijn, 200 bezoekers
- 27 november 2009, diverse workshops ROC West-Brabant, ROC Breda en Roosendaal, 1500 bezoekers
- 11-17 december 2009, Kidz Connect IVKO, Pakhuis de Zwijger, 12 bezoekers
- 15 december 2009, Games Atelier game spelen Kennisnet, Pakhuis de Zwijger, 30 bezoekers

Samenleving

- 9 maart 2009, workshop Niet Normaal, Amsterdam, 10 bezoekers
- 29 oktober 2009, bijdrage Waag Society brainstorm Bibliotheekinnovatie, Almere, 12 bezoekers

Zorg

- 18 april 2009, Festival Geheugenhuis, Pakhuis de Zwijger, 350 bezoekers
- 8 juli 2009, Co-creatie workshop met ouderen en multidisciplinaire team van Zuidzorg, op basis van

- gehouden interviews met vijf senioren en hun ondersteuners in de buurt van Eindhoven
- 28 september 2009, ICT & ZORG, Pakhuis de Zwijger, workshop Healthlab, 25 bezoekers
- 18 april 2009, Festival Geheugenhuis, Moderator
- 28 mei 2009, studiebezoek aan Waag Society door de studierichting Digital Art & Culture, presentatie 'Serious Games 4 Health: How real is the virtual world?'
- 28 augustus 2009 Serious Games 4 Health are serious', International School voor Wijsbegeerte (Leusden), workshop
- 28 september 2009, CARE 4 CARE, Pakhuis de Zwijger, workshop zorg en ICT,
- 23 oktober 2009, MBA Course in Management of Social and Health Services, Pakhuis de Zwijger, presentatie Sabine Wildevuur
- 19 november 2009, 'State of the AR', KABK Den Haag, Sabine Wildevuur

Waag Society algemeen

- Maandelijkse rondleiding Theatrum Anatomicum, Amsterdam City Walks, 160 bezoekers
- Groepsbezoek Theatrum Anatomicum door Amsterdam City Walks, 6 groepen, 120 bezoekers
- 12 september 2009, Open Monumentendag, openstelling van de Waag, 1943 bezoekers
- 7 november 2009, Unlimited Design Expo tijdens de Museumnacht i.s.m. Creative Commons, Waag

- 16 december 2009, viering 15-jarig bestaan Waag Society, diverse presentaties en debat, Instructables Restaurant, 350 bezoekers

Online foto's met een Creative Commons licentie mag je gewoon gebruiken!

Niet als de film onder een Creative Commons licentie is gepubliceerd!!

Een website zoals SIMUZE brengt muzikanten en muzikliefhebbers samen zonder dat je ervoor hoeft te betalen!

35

Waag Society in de pers 2009

Creative Commons

- Adformatie, 29-01-2009, 'Copyright en Nieuwe Media'
- PCM, 31-01-2009, 'Buma/ Stemra wil geld voor internetmuziek'
- Focus, 31-01-2009, 'Iedereen professioneel'
- Computer Idee, 02-02-2009, 'fotosynthese'
- Informatie Professional 28-02-2009, 'Ruimere mogelijkheden voor publicatie'
- Stadswerk, 28-02-2009, 'Ruimtelijke Ordening gaat digitaal'
- Rijnmond Business, 28-02-2009, 'Dag van het media- en ICT-beroep'
- Intellectueel Kapitaal, 28-02-2009, 'Collectieve intelligentie'
- Masterfiles, 28-02-2009, 'Banden worden in grote karren naar de encodeerstraat gereden'
- Het Financieele Dagblad 11-03-2009, 'Creative Commons: Auteursrecht geen belemmering'
- Linux Magazine, 31-03-2009, 'CC is goed voor de economie'
- Linux Magazine, 31-03-2009, 'QGIS 1.0 Open source en open geo-informatie'
- NRC Handelsblad, 24-04-2009, 'Creatief handhaven of intelligent geld?'
- De Standaard, 26-04-2009, 'De jeugd van tegenwoordig wil alles gratis'
- De Tijd, 30-04-2009, 'Foto's zoeken op basis van kleur'
- PC Active, 30-04-2009, 'Gratis muziek via rhythmbox'
- Bouw IQ, 30-04-2009, 'Column: van (C) naar CC'
- De Journalist, 08-05-2009, 'Google News. Concurrent of doorgeefluik?'
- Het Parool, 14-05-2009, 'Blender strikt Martin Lodewijk'
- PS van de week, 16-05-2009, 'De mix'
- BN De Stem div. edities 27-05-2009, 'Fotowedstrijd voor Wikipedia in 33 musea'
- Nieuwe Dockumer courant, 28-05-2009, 'Fotograferen in museum'
- PC Magazine, 31-05-2009, 'Heldere taal brengt dorre wetten tot leven'
- Informatieprofessional 31-05-2009, 'Wiki loves art'
- Intellectueel Kapitaal, 31-05-2009, 'Copyright versus copyleft'
- Vives, 31-05-2009, 'Digitaal Leermateriaal beoordelen en ontwikkelen'
- Linux Magazine, 31-05-2009, 'Ubuntu-strip vertaald'
- Het Parool, 04-06-2009, 'Legaal en gratis downloaden met copyleft'
- Nieuwsblad van Noord-Oost Friesland, 08-06-2009, 'Fotografiewedstrijd'
- NRC Handelsblad, 12-06-2009, 'Kunst als mixer'
- Het Parool, 17-06-2009, 'Tweede Kamer: maak downloaden strafbaar'
- Zeeuwsch Vlaams Advertentieblad 17-06-2009, 'Wiki loves art/ nl'
- Limburgs Dagblad diverse edities, 20-06-2009, 'Gratis muziek uit de hele wereld'
- Trouw, 25-06-2009, 'Fotografen hebben even rijk alleen met Van

- Gogh'
- NJB Nederlands Juristen Blad, 26-06-2009, 'Crisis in het auteursrecht'
 - De Schoter, 26-06-2009, 'Frans Hals doet mee met Wiki Loves Art'
 - Intellectueel Kapitaal, 30-06-2009, 'Creative Commons op de digitale snelweg'
 - Intellectueel Kapitaal, 30-06-2009, 'Platform voor promovendi'
 - Informatie professional 30-06-2009, 'Beschikbaar maken van gedigitaliseerd erfgoed'
 - Onderwijsinnovatie, 30-06-2009, 'Zeven mythes, over open leren'
 - Profiel BVE sector, 30-06-2009, 'Open is de toekomst'
 - Vives, 30-06-2009, 'Digitaal leermateriaal: delen en auteursrecht'
 - PC Plus, 31-07-2009, 'Virtuele musea'
 - NRC Next, 26-08-2009, 'Zit er auteursrecht op een twitterbericht in de krant?'
 - Antiek en verzamelkrant 31-08-2009, 'Wiki loves art'
 - De Fotograaf, 31-08-2009, 'Twee tot drie maal het basistarief bij inbreuk, plus kosten'
 - Origine, 31-08-2009, 'Wikipedia loves art'
 - Danenews, 25-09-2009, 'Digitale dodenlijst (1)'
 - C'T magazine voor computertechniek, 30-09-2009, 'Radio Internet'
 - Mediafacts, 30-09-2009, 'Creative Commons, een oplossing?'
 - Digitaal Bestuur, 30-09-2009, 'Diensten delen in de naadloos netwerk'
 - Vives, 30-09-2009, 'Producing open source software' in het Nederlands'
 - Tweewieler, 30-09-2009, 'Column Hilde Roothart: copyright'
 - Intellectueel Kapitaal, 30-09-2009, 'Internettaks of tracking & tracing?'
 - De Sleutel, 30-09-2009, 'Anders dan gewoon'
 - De Pers, 01-10-2009, 'Docu's gratis downloaden'
 - De Morgen, 15-10-2009, 'De boekensector: schaduwboxen in een dwangbuis'
 - Informatie Professional 31-10-2009, 'EuropeanaConnect gelanceerd'
 - Lan magazine, 31-10-2009, 'Free culture'
 - Tijdschrift voor marketing 31-10-2009, 'Co-creatie'
 - Masterfiles, 31-10-2009, 'Open beelden biedt vrij gebruik van beeld en geluid'
 - Folia, 06-11-2009, 'Hulde voor psycholoog en cyberjurist'
 - NJB Nederlands JuristenBlad, 13-11-2009
 - Lan Magazine, 30-11-2009, 'Boekenblues'
 - HO Management, 30-11-2009, 'Raamwerk naar de wereld'
 - Informatie professional 30-11-2009, 'Elinor Ostrom ziet kennis als publiek bezit'
 - C'T magazine voor computertechniek 30-11-2009, 'Hacking at random'
 - C'T magazine voor computertechniek 30-11-2009, 'Shake rattle 'n' roll'
 - Intellectueel Kapitaal, 30-11-2009,

- ‘Open beelden: fotografie, video en audio’
- Webdesigner, 30-11-2009, ‘Legaal Webdesign’
- De Standaard, 01-12-2009, ‘Een festival in boekvorm’
- Spits, 03-12-2009, ‘Gratis Muziek’
- NJB Nederlands JuristenBlad, 04-12-2009, ‘De Google-Book schikking: de wereldliteratuur gelicentieerd’
- Intermediair, 10-12-2009, ‘Het ontwerp is van iedereen’
- Technisch Weekblad, 19-12-2009, ‘Gratis gebruik milieuvriendelijke patenten’
- Computeridee, 22-12-2009, ‘Van Emulators tot virtuele schijven’
- MacFan, 31-12-2009, ‘Tunes zonder tobben’
- PCM, 31-12-2009, ‘Aap, noot, eBook’
- COS Computers op School, 31-12-2009, ‘Europa verkennen vanuit de schoolbanken’
- Publish, 31-12-2009, ‘Kosteloze beelden en veel inspiratie’
- Bright, 31-12-2009, ‘Toekomstverhalen’
- Vrij Nederland, 09-01-2010, No more heroes’

Creative Learning Lab

- Emerce, 31-12-2008, ‘Keimpe de Heer’
- COS Computers op school, 31-12-2009, ‘Leren in een rekbare ruimte’
- COS Computers op school, 31-01-2009, ‘Mensen met mobieltjes voor de ingang’
- Vives, 31-05-2009, ‘Digitaal leermateriaal beoordelen en

ontwikkelen’

- Vives, 31-05-2009, ‘Buiten de kaders, buiten de school’
- Profiel BE sector, 31-05-2009, ‘Agenda’
- Nieuwe Meerbode (meerdere edities) 03-06-2009, ‘Technisch speelgoed, biomechanica en stroomkring centraal’
- Van 12-18, 08-06-2009, ‘Creatief met technologie’
- NRC Handelsblad, 12-06-2009, ‘Kunst als mixer’
- Vives, 30-06-2009, ‘De eerste interactieve zandbak’

Fablab

- Het Parool, 05-03-2009, ‘Printen, maar dan in drie dimensies’
- NRC, 31-03-2009, ‘Wisbrun’
- NL20, 28-04-2009, ‘Labs’
- Eindhovens Dagblad ed. Tongelte Stratum, 23-10-2009, ‘Te koop: knullige pleelamp (p.n.o.t.k.)’
- AD Algemeen Dagblad 17-07-2009, ‘Broedplaats voor wilde ideeën’
- Volkskrant, 06-11-2009, ‘Die pen graag ronder, het bestek van langer’

GATE

- Technisch Weekblad, 28-02-2009, ‘Zelfs burgemeester moet aan de serious games’
- Kijk, 31-03-2009, ‘Serious gaming’
- TNO Magazine, 31-03-2009, ‘Serious gaming maakt complexe processen en situaties inzichtelijk’

Het Geheugenhuis

- Medisch contact, 02-04-2009, ‘Tegen het vergeten’

- Het Parool, 17-04-2009, 'Eten tegen het vergeten'

Locatieve projecten

- NRC Handelsblad, 06-03-2009, 'Een potlood dat over de aarde beweegt'
- Profiel BVE sector, 31-05-2009, 'Agenda'
- Emerce, 30-06-2009, 'De stad is een podium'
- ROMagazine, 31-10-2009, 'Games als instrument bij ruimtelijke planning'
- TNO magazine, 30-11-2009, 'Multimediale oplossingen'

PICNIC '09

- Marketing Tribune, 20-10-2009, 'Festijn'
- Het Financieele Dagblad, 'Creatieven in tijden van crises'
- Het Parool, 'Picnic verwacht meer bezoekers dan in 2008'
- Het Parool, 01-07-2009, 'Picnic in Creatief mekka New York'

Powermapping

- Het Parool, 13-06-2009, 'Schone stroom kan het dak op in Amsterdam'

Pop UP

- Almere Vandaag, 21-01-2009, '2 Turven hoog viert 10-jarig jubileum'
- Almere deze week, 04-02-2009, '2 Turven Hoog festival viert jubileum'
- Almere verschillende edities, 04-02-2009, 'Hinkelen naar theaterfestival'
- AD Rivierenland, 13-10-2009, 'Kans op New Media Award'

Marleen Stikker/Waag Society

- IM Identity Matters, 31-01-2009, 'l'Art combinatoire'
- Automatisering Gids, 06-02-2009, 'In Nederland denken we altijd vanuit het negatieve'
- HI, 09-02-2009, 'Waag Society'
- Computable, 06-02-2009, 'Hacker kan keuze voor ICT stimuleren'
- Het Parool, 21-04-2009, 'Kunstraad krijgt wind van voren'
- NRC Handelsblad, 21-04-2009, 'Amsterdam heeft nog zware kater van subsidies'
- Re.Public, 22-05-2009, 'Rijksarchivaris: 'ik sta weer op twee benen''
- Management Team Specials, 31-05-2009, 'De www factor'
- Digitaal Bestuur, 31-05-2009, 'Overheid & wetenschap maken contact'
- Het Parool, 07-09-2009, 'Je laat zo'n blad nu eenmaal niet in de steek'
- Echo Amsterdam Zuid-Oost, 09-09-2009, 'Even bellen met de burgemeester'
- Vrij Nederland, 17-10-2009, 'Toppers'

Register van de Dag van Gister

- De Jutter, 10-09-2009, 'Lancering van het Verhalen kabinet'

Verhalentafel

- Noordhollands Dagblad, 21-01-2009, 'Er ligt een fundament voor de toekomst'
- Culemborgse Courant, 22-04-2009, 'Verhalentafel Bon Vie officieel open'

- Heemsteder, 13-05-2009, 'Vacature top 3'
- Leidsch Dagblad, 19-06-2009, 'Verhalentafel voor Zuydtwijck'
- Het op zondag, 21-06-2009, 'Verhalentafel voor ouderen'
- Leidsch Dagblad, 24-06-2009, 'Zuydtwijck geniet van tafel vol nostalgische filmbeelden'
- Brabants Dagblad, 17-07-2009, 'Verhalentafel om de hoek'
- Udens Weekblad op maandag, 20-07-2009, 'Verhalentafel voor Simone's Hof'
- De courier Veghel, 22-07-2009, 'Och, zo ging dat in Erp ook'
- IJmuider Courant, 28-07-2009, 'Oude verhalen gevraagd'
- De Jutter, 30-07-2009, 'Verhalen in de bibliotheek'
- TVB Tijdschrift voor verzorging en beheer, 31-08-2009, 'De levensshow'
- Culemborgse courant, 02-09-2009, 'Open week met activiteiten in BonVie'
- Nws. Advertentieblad var, 17-09-2009, 'Wegens succes herhaald: de Verhalentafel'
- 'Internetbossen'
- Huis aan huis Enschede, 21-01-2009, 'Digitale poëzie in Mac Berlijn'
- Nederlandse Staatscourant, 20-05-2009, 'Cultuurconvenant'
- Explore, 31-05-2009, 'Nederlandse gamemarkt groeit!'
- Folia, 29-05-2009, 'Weekgast'
- Het Financieele Dagblad, 20-06-2009, 'SURFnet brengt internet naar een nieuw en hoger niveau'
- Opleiding en Ontwikkeling, 30-06-2009, 'Boekbespreking'
- Nederlands Dagblad, 10-07-2009, 'Amsterdamse Waag dreigt in te storten'
- Cobouw, 10-07-2009, 'Toren van De Waag dreigt in te storten'
- Barneveld vandaag, 10-07-2009, 'De Waag verzakt'
- De Telegraaf, 05-08-2009, 'Stroomvoorziening hapert voor circus'
- Telecom update, 30-09-2009, 'Dynamische lichtpaden'
- Automatiseringgids, 23-10-2009, 'de toekomst van internet laat zich niet voorspellen'
- Volkskrant, 05-11-2009, 'Museumnacht'
- Bright, 30-11-2009, 'Tech voor later'
- Trouw, 15-12-2009, 'Cultuur moet leren ondernemen'
- Dagblad van het Noorden div. edities, 16-12-2009, '2,1 miljoen euro voor innovatieve cultuur'

Waag Society algemeen

- Weekbad Facilitair en gebouwbeheer, 11-11-2008, 'Agenda'
- Amsterdam Business, 31-12-2009, 'Forse impuls voor Amsterdamse kunst en cultuur'
- Milieu compact, 02-01-2009, 'Internetbranche pakt eigen CO2 uitstaat aan'
- Weekbad Facilitair en gebouwbeheer, 06-01-2009,

Viva la Vivo

- NRC Handelsblad, 10-07-2009, 'DNA in de keuken'

BIOKUNSTENAARS OVER GENETISCHE MANIPULATIE

In de Amsterdamse Waag werkt een aantal internationale biokunstenaars aan het project 'Utopian Practices'. Het publiek wordt aangemoedigd om deel te nemen aan het debat over de ethische aspecten van de biotechnologie.

[illegible]

Je hoeft niet met de techniek te beheersen om een oplossing te hebben en dat is de ethische aspect van de techniek. Het is niet de techniek die het het leven van de bio-ethiek. Wilt men niet zich in staat voelen om met te weten, dan moeten ze weten dat de biotechnologische geneeskunde een behoudende is. Je kunt immuun om dokter kopen waarmee je thuis in de keuken DNA kunt sequencen." Nieuwsgierigheidsvraagstukken: "Wat is de toekomst van de biotechnologie, en, maar Zerstört heeft de kennis van zaken om zelf in het lab zijn ideeën in de praktijk te brengen. Wang beschijft berispt om mannen hun een aanpak van het bij Rijnhuizen te geven.

[illegible][illegible]

DI
in de

[illegible]

NA

keuken

[illegible][illegible][illegible]

• Een kleine driehoek linker met de voetganger, door kunstenaar Bram van Huizen geprojecteerd en afgebeeld op asfaltplaatjes op een format van 100 x 100 cm

strijd omkeer dat wopend." "Je hebt crachten
nooit dat het ontogenetische perspectief
van kunstenaar is zo aan het denken zat, "de
aanpak van de kunstenaar is de afwijking of af-
straf van de biotechnologie, of ze gaan op
de wetenschap en wijzen de ethische vraag-
stukken. Gaandeweg veranderd dat. Dan
is het de kunstenaar die de wetenschap
verruwt en de kunstenaar die de wetenschap
van maatschappelijk belang is."

De Franse kunstenaar Eduardo Kac, zeg
maar de vader van Alibi, presenteerde vorig
jaar een kunstwerk dat de kunstenaar een
genetisch hoesje genomiseerd door rijk ge-
blast eind te introduceren. De rode adams in
de rijk bleef bleef, dat is hij, schijft hij op
zijn site www.kac.org. Deze nieuwe creatie
van kunstenaar Eduardo Kac, die de kunstenaar
zijn de bloemen van de Ribana er anders uit
dan anders? (Fotografie), "Netwerk Alibi
is Inover dit en anders naar kijkt."

www.wageningen-ur.nl/en/argosmagazine/Adam-Zachary/
www.catalin.ro/Blog/Chapple/
www.zoo-biochem.de/Braden/Ballegrove/
[http://www.styl-
ing.com/argosmagazine/](http://www.styl-
ing.com/argosmagazine/)

41

Prijzen en onderscheidingen 2009

- Een *Erasmus EuroMedia Seal of Approval* door ESEC voor het project The Island in samenwerking met het John Adams Institute.
 - *Official Honoree nomination* Webby Awards voor 7scenes software (Media Guild lid)
 - Nominatie van het project Pop UP voor de Cinekid New Media Award.
- waag.org/prijzen**

Metselaarsgildekamer van de Waag in Amsterdam (foto: Arne Kuilman)

Feest in het Theatrum Anatomicum ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan op 16 december 2009 (foto: Arne Kuilman)

Personeel in 2009

Personeel in dienst

Bas van Abel
Lipika Bansal
Sterrin Beekman
Maïke Bisseling
Betty Bonn
Ron Boonstra
Henk Buursen
Edo Broeksma
Willy Collewyn
Michael Crosland
Tom Demeyer
Dick van Dijk
Taco van Dijk
Ivonne Dings
Sikon Donokarijo
Lucas Evers
Peter Fekkes
Auke Ferwerda
Ruby Graanoogst
Frans Harms
Michelle 't Hart
Keimpe de Heer
Matthijs van Henten
Klaas Hernamdt
Marieke Hochstenbach
Rinske Hordijk
Christine van den Horn
Wietske Huisman
Anke Jongen
Tibor Kanyadi
Frank Kresin
Arne Kuilman
Ronald Lenz
Jelmer Lesterhuis
Sanna Leupen
Gert Jan Leusink

Lodewijk Loos
Eugenie de Meijer
Paulien Melis
Karen van der Moolen
Edwin van Ouwerkerk
Moria
Willem Daan Poppe
Kaja van Rhijn
Alex Schaub
Laurens Schuurkamp
Marleen Stikker
Bart Tunnissen
Sabine Wildevuur
Raoul Wissink
Bas Withagen
Henk van Zeijts

Uit dienst

Nazila Abdi
Miek ten Brummelhuis
Sander Hooreman
Rob van Kranenburg
Astrid Lubsen
Andrew Ottevanger
Cat Priem
Stephanie van Rosmalen
Peter Troxler

Stagiaires

Ale Hendrik Bles
Sander Bogers
Casper Broekhuizen
Jens Dyvik
Biute da Carmen Joao
Paula Colchero
Joop J.R. Harwig
Joost van Hoevelaak
Roald Joosen
Joep Kalthof
Suze Krijnen
Ron van den Ouweland
Emmeke Roemer
Bernadette Schrandt
Lukie Stalenhoef
Rene Stegeman
Vincent Steurs
Niels van der Vaart

